

Frank Romano är professor i grafisk teknik vid Rochester Institute of Technology (RIT) i USA och har under mer än 40 år arbetat som lärare, författare och konsult i den grafiska branschen. I maj kommer han för första gången till Sverige och föreläser.

Text Jonas Hedman

Frank Romano — en grafisk visionär

Frank Romano jobbade under de första tio åren av sin karriär som marknadsansvarig på olika leverantörsföretag som sålde sättutrustning och utbildade sig parallellt med det till engelskalärare. 1972 skrev han sin första bok om tryck och de påföljande 20 åren arbetade han som egen företagare, förläggare och redaktör. Han startade och drev en rad olika magasin inom det grafiska området: Color Publishing, Computer Artist och The Typographer var några av dem men den kanske mest kända är TypeWorld (senare Electronic Publishing) – en månadstidning som han grundade 1976 och sålde 1990 och som idag är inne på sitt 28:e år. Frank skriver fortfarande en kolumn i tidningen varje månad.

1980 skrev han sin första rapport om digitaltryck och några år senare genomförde han sitt första seminarium på området. Sedan 1992 är han professor på RITs School of Print Media i nordöstra USA där han föreläser inom framförallt digitaltryck, publishing och typografi. En roll han kombinerar med konsultarbete på grafiska företag, organisationer och universitet över hela USA.

UNDERHÅLLANDE TALARE >

Frank Romano komponerar sin undervisning med de senaste tekniska nyheterna, historiska jämförelser och färsk statistik samt en god portion humor vilket gör hans föreläsningar både

intressanta och underhållande!

När det gäller den tekniska utveckling som den grafiska branschen genomgått de senaste 15 åren så är det tre saker han menar varit speciellt viktiga:

- 1) Steget från fotosättning till computer-to-plate (CtP).
- 2) Utvecklingen av digitaltryck med inkjet och toner.
- 3) Framtagandet av PDF som ett verktyg för att publicera tryckt och digital information.

CtP har eliminerat ett steg i produktionsprocessen som därmed blivit både snabbare och skapat bättre kvalitet i det slutgiltiga trycket. Digitaltryck i form av inkjet och toner har utvecklats till en kvalitet som i flera fall är jämförbar med offset. Frank nämner också desktopskrivarna i våra hem som blivit allt bättre och som han menar kommer stå för en allt större del av trycket i framtiden.

Det plattformsoberoende filformatet PDF är idag en standard för tryck och utvecklas kontinuerligt för att än mer strömlinjeformas för publicering på olika sätt. Parallellpublicering, eller cross media som Frank kallar det, innebär att den digitala informationen publiceras både i digital form och i tryck.

En annat område han tror kommer utvecklas mycket är arbetsflöden och han tänker då framförallt på CIP4 och JDF som möjliggör att produktionen på tryckeriet automatiseras i allt från



Foto Lars Kjellberg

beställningsorder till prepress, tryck, efterbehandling och fakturering. I framtiden kommer även kunden att integreras.

TRYCKET I FRAMTIDEN > Frank är på många sätt en visionär och har många tankar om den grafiska branschens framtid. Han tror att trycket kommer finnas kvar inom överskådlig framtid men att det kommer att minska på bekostnad av digital publicering i olika former. Han förutspår att 43 procent av allt tryck kommer bestå av upplagor på mindre än 2000 ex och det innebär att digitaltryck är den tryckmetod som kommer växa mest.

Idag finns det elektroniska böcker etc som man kan ladda ner till sin dator eller handdator. För att denna >>

”Print is digital. Whether you make a plate offline or on the press, with ink or you use toner or inkjet, we take digital files and output spots, dots and pixels.”



marknad ska bli stor tror Frank att handdatorer och digitala läsare först måste bli bättre:

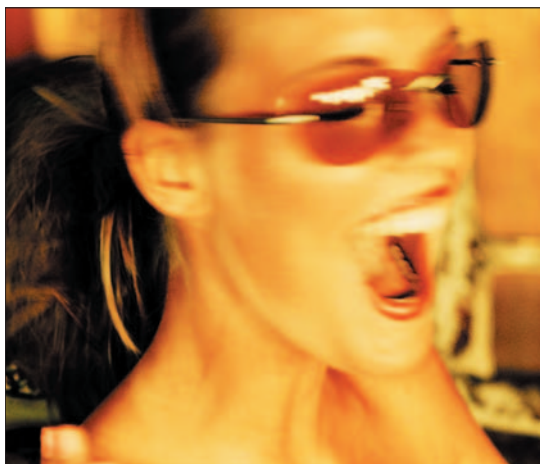
– De digitala skärmarna måste nå högre kvalitet – de måste bli lättare att läsa på skärmen – och de måste sjunka i pris och bli mindre ömtåliga. Stryktåliga digitala läsplattor med större skärmar än dagens handdatorer tror jag hör framtiden till, menar Frank.

FÖRFATTARE TILL 40 BÖCKER > Frank är författare till 40 böcker varav de flesta är skrivna tillsammans med studenter.

Praktverket Encyclopedia of Graphic Communications (1998), som bland annat innehåller 10.000 grafiska termer, skrev han tillsammans med sin son Richard Romano. Bästseljaren är annars hans Desktop Typography with QuarkXPress (1988) som är såld i 82.000 exemplar. 1997 skrev han tillsammans med den svenske RIT-studenten Mattias Andersson (Häggström) och två andra studenter den första boken om PDF anpassat för tryck (PDF 1.3). För närvarande planerar han en serie pocketböcker om PDF, preflight och digitaltryck. Frank

är vad amerikanerna brukar kalla en ”24x7 man” men när han inte jobbar så ägnar han sig gärna åt sin hobby som är att samla på sällsynta böcker om tryck, publishing och typografi. Han har över 1000 volymer i sitt hus i centrala Boston.

FLYGER INTE > Frank reser mycket och tillbringar uppemot 180 nätter per år på hotell. Reser gör han med tåg, bil och ibland båt men aldrig med flyg. Sista gången han flög var 1972 och det var mellan Kansas City och San Francisco. Anledningen till att han slutade var



Bergwalls Grafiska byter namn. Business as usual.

Bergwalls Grafiska har levererat lösningar för prepress produktion under många år. Det gör vi fortfarande, men från och med årsskiftet har vi flyttat till nya lokaler och samtidigt bytt namn till 4graphics. Annars är vi samma oberoende leverantör av grafisk utrustning och förbrukningsmaterial som tidigare. Välkommen till 4graphics – business as usual, med andra ord! Vår nya adress är Pepparvägen 81 i Farsta. Telefon 08-447 32 00.

4graphics

drupa

sappi

Se Sappi Fine Paper på Print City monter nr. 6A/28

att han ville få kontroll på sitt liv och genom att inte flyga så kunde han planera resandet med bättre framförhållning. Att han ogillar all väntan på flygplatser är en annan orsak.

Ett resultat av detta har blivit att han idag är en av Amtraks (USA motsvarighet till SJ) bästa kunder. Han åker ofta tåg och de flesta av sina böcker har han skrivit på väg från en stad till en annan. Under en period publicerade han till och med ett elektroniskt nyhetsbrev om sina resor!

Genom årens lopp har han gjort fjorton resor över Atlanten med Queen Elisabeth II och de flesta gångerna har anledningen varit Drupa-mässan i Tyskland som arrangeras vart fjärde/femte år. Ombord har det oftast också varit RIT-studenter eftersom de sköter den Heidelberg Printmaster tvåfärgspress som trycker fartygets dagliga tidning samt nyhetsbrev, restaurangmenyer etc. Denna gång åker han dock med det nya fartyget Queen Mary II som efter avfärd från

New York den 25 april anländer till Southampton, England, sex dagar senare.

– Den grafiska branschen förändras hela tiden och det finns alltid något nytt att lära sig. Jag möter intressanta människor och nya platser och det är verkligen motiverande att få jobba med studenter, avslutar Frank som alltså kommer till Sverige och föreläser sista veckan i maj.

Jonas Hedman studerade grafisk teknik på RIT:s School of Print Media 2002–2003 och hade då Frank Romano som föreläsare.

Frank Romano föreläser i Malmö den 24/5, Stockholm den 25/5 och i Borlänge den 28/5. Mer info finns på www.grafiska.se.



Fakta Frank Romano

Född: 1941 i Brooklyn, New York

Bor: Boston, Massachusetts

Yrke: Professor och konsult i grafisk teknik

Familj: Två vuxna söner, Richard och Robert, som båda är grafiker

Hobby: Samlar på sällsynta böcker om tryck, publishing och typografi

Aktuell: Föreläser i Sverige i maj

streamlined color management

Möt Molanders hos X-Rite under Drupa 2004 och se de nya eleganta lösningarna för kontroll, hantering och kommunikation av färger.



ATD svependensitometer.



NYHET

Slingshot™

Autoskanning spectro.
Läser in alla "patchar" i ett svep.



MonacoOptix XR
skärmkalibrering
för softproofing

Dan Hermansson +46705862517
Jan Olle Molander +46705955914

Molanders, Västberga Alle'60 Stockholm 08/6801570, www.molanders.se

 **MOLANDERS**
Tools for Imagers

MOLANDERS
DERS MOLAN
MOLANDERS
DERS MOLAN
MOLANDERS
DERS MOLAN
MOLANDERS
DERS MOLAN
MOLANDERS
DERS MOLAN
MOLANDERS
DERS MOLAN
MOLANDERS
DERS MOLAN
MOLANDERS
DERS MOLAN
MOLANDERS
DERS MOLAN
MOLANDERS
DERS MOLAN

OTTOSSONSS ALLSERVICE AB

SNABB SERVICE - NATURLIGTVIS

Fogdegatan 12 – 261 32 Emmaboda – www.ottossonsallservice.com

Tel: 0471-130 44 / 070-666 32 44 – Fax: 070-384 48 01